

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petítség térfogata 20 fillér. Nyilttér sora 50 fillér.</p>
--	---	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Világháború.

A multkor tapasztalt nyugalmi időszak rövid ideig tartott az orosz harcstéren, ugylátszik: előkészület és rendezkedés ideje volt és a vihar előtti nyugalomhoz hasonlított. Mert egy heti szünet után az újra kezdődő hadműveletekben nemcsak a szövetséges csapatok déllengyelországi előnyomulása tünt ki, hanem északon előjött Hindenburg is s az egész északi szintéren nagyarányu hadműveletek tervei kezdenek kibontakozni.

Nemcsak arról van itt már szó, hogy az oroszokat kiszorítsuk Lengyelországból, hanem hogy az orosz centrumot minden irányból összeszorítsák hadseregeink és lehetőleg döntő csapást mérjenek reá.

Eddig az orosz hadsereg, a mennyire csak tudta, kimélte a centrumát, hadműveleteinek nagy része a szárnyakon folyt le; vereségei legnagyobb részt a szárnyakon érték a Mazuri tó melléki nagy vereségektől a kárpáti harcokig és a galicziai nagy vereségig. Mindezekben a helyeken az orosz sereg jobb- vagy balszárnyát érték hatalmas, döntő vereségek, de mivel a központ jóformán érintetlen volt: az orosz hadsereg mégis kiheverhette volna a szárnyak vereségeit.

Most azonban hónapok óta folyó hadműveletekkel sikerül az oroszra kényszeríteni, hogy seregének centrumával álljon szemtől-szembe a szövetséges német-osztrák-magyar seregekkel.

Erre való voltak Hindenburgnak titokzatos és látszólag czéltalan északi hadműveletei, a melyekben néhol hónapok óta nyugalom állott be.

Ezt a nagy czélt szolgálta a mi tüneményes gyorsasággal megvivott fényes galicziai győzelmünk is, a melynek látszólagos czélja Galiczia felszabadítása volt, de most látjuk, hogy a siker nyomán még nagyobb gondolatok és tervek termettek a hadvezérek elméiben.

Szédületesen nagy gondolat és óriási feladat az, amelynek hatalmas arányait a Kurlandtól Besszarábiáig kigyóvonalban húzódó és közepén mindinkább összehurkolódó front állásából kezdjük sejteni.

A hatalmas, nagyarányu hadműveletek már megkezdődtek és pedig nagy, fényes sikerekkel. Az első napok munkáit már látjuk és azokból sejtjük a kivitel módozatait.

Mialatt a mi déllengyelországi előnyomulásunk Kraszniktól északra megállott és a megújult orosz offenzívát visszaverte, azalatt a Visztulának Varsó melletti kanyarodásától északra: Praznysz tájáról kiujuló harcok híre érkezett. — A régóta pihenő német táborok megindultak Hindenburg alvezéréinek vezetése alatt. Mlava tájáról előtörték Gallwitz seregei és rohamuk pár nap alatt elfoglalta Praznyszt, a télen már sokat vitatott várost, a melyet az oroszok megerősítettek. De még tovább is nyomták az orosz, dacára megerősített többszörös hadállásainak, annyira, hogy a német seregek elérték Novogeorgyevszk és Osztrolenka közt a Narew folyót és a Varsót védő erődöket, ezek közül Osztrolenkának és Rozánnak

a folyón innen fekvő erődeit el is foglalták és az oroszokat mindentűt átszorították a folyón, a hol nincs valami védőerőd vagy hidfő. Ezekkel a hatalmas hadműveletekkel északról is megindult az akció Varsó és az orosz centrum ellen. Ott még közelebb állanak a főszintérhez a német seregek, mint a mieink délen, csak hogy nehezebb dolguk lesz, mert a védőerődök egész sorozata van ott a Narew és Bobr folyók mellett, a mely erődök részint Varsót védik, részint a Varsót Szent-Petrográddal összekötő fő vasuti vonalat.

Az utóbbi helyen Kolno tájáról indultak el Scholtz táborok seregei, de a moesaras területen lassabb az előnyomulásuk és még nem érték el egészen az erődöket. Osszovieczet ugyan már régen bombázzák a németek és olyan nagy a nyomás, hogy Osszoviecz eleste nem lesz újdonság az oroszoknak sem. De északibb vidéken Kovnót és Grodnót is kezdik már bombázni s ha itt áttörhetnek, akkor a főváros felé megszakad az orosz centrum fő összekötő vonala.

Kurlandban igazán mérföldes csizmákkal jár a német sereg Below tábornok vezetésével. Ott a mult héten elfoglalták Vindau kikötőt a rigai öböl bejárata mellett, előnyomultak Tukcum és Siuxt vidékéig, tehát Mitau és Riga közelében megvetették a lábukat és így Riga megszállása is közeledik.

Az északi részen megindult hatalmas, nagyarányu hadműveletekkel párhuzamosan folynak a mieink is déli Lengyelországban. Mackensen seregei Krasznosztaw körül áttörték az orosz arczvonalon Graboviecz környékéig és visszavonulásra kényszerült az orosz sereg kemény harcok után, a melyekben friss és kiváló orosz csapatok küzdöttek, de megverték és visszaszorították őket. Így ott a mi szövetséges seregeink közel állanak Lublinhoz és az ivangorod-lublin cholm kovelyi vasutvonalhoz, a mely Varsó vidékét összeköti a keleti orosz várháromszöggel. Ezt az összeköttetést megszakítani első feladata Mackensen és József Ferdinánd főherceg seregeinek. Mert az orosz fősereg, bár zsákban van és 3 oldalról szorítják, de még abban a szerencsés helyzetben van, hogy jó és fő vasuti összeköttetése még megvannak az ország fővárosával és keleti részével.

De még további hódítást is tettek seregeink. Átmentek a Bugon és részint Galiczia megszállott részeiből visszafoglaltak Sokalnál, részint attól északra orosz területen Volhyniában. Ilyen módon fenyegetik és visszavonulásra kényszerítik a Visztula és Búg közén álló orosz fősereget.

De még nyugatról Voysch vezérezredes seregei is nyomják az orosz, már Radomot is elfoglalták s Ivangorodhoz közelednek. Legújabb hír szerint Ivangorodot körülzárták. — A Piliczától északra pedig, Varsótól nyugatra ismét Hindenburg serege áll, illetőleg nyomul Varsó felé s elérték Bloniét és Grojeczet. Ez már Varsó közvetlen közelében van.

Ezek annak a nagyarányu offenzívának a részletei, a mely a mult héten minden irányban megindult az orosz fő-

sereg ellen, amely beszorult Varsó mögé a Visztula és Búg közére. Védőerődjei vannak s a sereg is nagy, de hatalmas és győzelmes erővel szoritják a szövetségesek is. Most már igazán döntő ütközet készül, a mely elvégezheti a háboru sorsát is, ha az orosz fősereget sikerül döntőleg megverni és szétbomlasztani. — Az eddigi hadműveletekben 2 nap alatt 50000 oroszot fogtak el.

Mig az északi harctéren ilyen jó remények kilátásai nyílnak, addig az olasz hadszíntéren újabb vereség érte a ellenséget. A doberdói fensik és a görzi hídfő ellen újabb támadásai újabb nagy vereséggel jártak. Nem ért el sikert a Krn vidékén és Tolmeinban, Karinthia és Tirol határain sem. Csapatunk mesés hősiességgel verik vissza a hitszegő ellenséget. Egy czirkálóját is elsüllyesztették ismét.

A francia fronton változó eredményű, heves csaták dülnek, de némileg alább hagyott a nagy támadás az eredménytelen francia erőlködések után.

A Dardanellák fronton igen nagy vereség érte az angol-francia támadókat. Most újabb csapatokat szállítanak Egyiptomból a vágóhidra. Az olaszt is beakarnák ugratni, de nem igen akar kötélni állani, elég neki az itthoni vereség is.

A török frontokon a Kaukázusban és Mezopotámiában győztesen harcolnak.

A világháboru rettentő véráldozatai és a mi nagy sikereink gondolkodóba ejtik az entente népeit: érdemes-e tovább harcolni?

Aratáskor.

A zöldelő földek táblái a nyár perzselő hevéből helyenként sárgulni kezd-

TÁRCZA.

Örök magyar élet.

— Teleszniczky Edének küldöm. —

Régi dicsőségnek elfakult virága,
Megint újra nyílott minden egyes ága;
Magyar vérrrel, könnyel, magyar fájdalommal,
Nagy elszánásokkal, búsulással, borral.

Bús magyar végzettel: száz nyertes csatával,
Vitézi éremmel, csonka karral, lábbal.
S a mig szívünk lassan, vérharmatot hullat,
Biztat a jövőd s feledjük a multat.

Szent nembánomsággal, mintha nem is volna,
Nem szólunk bajunkról, igaz magyar módra:
Elhagyott fél lábunk, mintha nem is szánánk,
Csak a haza gondja, szenvedése száll ránk.

Ezeréves sebtől, örök vajadásunk,
Hol megtisztul létünk, hol megint elvásunk,
Vagy magunkkal rántjuk, ki mellünkre térdel,
Egy halálos hosszú, végső öleléssel.

Örök magyar élet: harcz az imádságod,
A ki többet vértett, az benned az áldott.
És bár egyre nyesnek, egyre hullunk, vérzünk,
Áldott magyar sorssal, mégis vígan élünk.

Telek A. Sándor.

Vera regénye.

— Irta: TELEK A. SÁNDOR. —

Nem volt kívánatosabb leány a faluban Veránál, a nagyságos Tarczay Bálint ur komencziós kovácsának a leányánál. Bomlott is érte a falu minden katonának való fia; de még az öregek is utánna fordultak, ha úgy ringó termete el-ellibbent mellettük, suhogsra keményített szoknyájában. El is mondták az öreg asszonyok, a kiknek jobban fáj a más feje, mint

nek: érik a gabona, a nap arany sugáraitól maga is aranyzint kezd öltetni. Pendülnek a kaszák már a mi dombos-völgyes tájainkon is, beleállanak a táblákba a napkeltétől napnyugtáig dolgozó emberek, dőlnek a rendek, utánuk járnak a kérékbe kötözők, nemsokára keresztben szárad a gabona a lekaszált földeken.

Az Isten áldása: a mindennapi kenyér az, a mi kikerül majd a sárguló kalászkok szemeiből. Érett a rozs, érik az árpa, érik a buza és egymásután a pendülő kaszák elé kerülnek az áldott táblái. Megyénk némely vidékein a hosszúság szárazság szükségessé tette az Isten áldását, de legtöbb helyen megjavították még a júniusi esők. Elpusztult a télen a milliókra menő egerek hada és így a gazda magának arathatja azt, a mit a földje termett.

Kevesebb az idén a munkás kéz, mint tavaly ilyenkor volt. Sokan a birodalom határain harczban állanak az ádáz ellenséggel, a ki a mi országunk ellen tört és hála Istennek, adott elég erőt a mi testvéreinknek, hogy itthoni aratás helyett a harczok mezején arassák a győzelmek babérait és távortartsák, távolabb kergessék a pusztító ellenséget határainktól. Voltak, a kik közvetlenül megéreztek az ellenség romboló dühét a télen és a tavasz kezdetén, de minket ettől megóvott az Isten védő keze, erőt és kitartást adván hősi katonáinknak, hogy itt benn továbbra is ápolhassuk a béke műveit, hogy a milliónyi ellenséges sereg támadásai dacára is vethessünk és arathassunk.

Kevesebb, jóval kevesebb a munkás kéz most itthon, mint más esztendő-

maguké: hej, lelkem, nem jó ez ilyen szegény leánynak, ha olyan igen szép! Aztán má' miért ne lenne, patvarkodott a másik, csak hogy még tódítson a másik valamit. Hát hiszen lehetett is hallani nagyokat, hogy miért. De hát ki hinne el mindent, a mit az újságcsinálók kiirkafrkálnak, meg a mit a padkán üldögélő öreg asszonyok összefóznak.

Hiszzen igaz is, hogy Bálint urfi, a fiatal nagyságos ur, gyakrabban lejár a kovácsműhelybe, mint annak előtte, de úgy mondják, ő akarja átvenni a gazdaság vezetését, hát csak jól utánna néz minden dolognak, hogy jól megtanulja és hadd menjen minden a rendjén, mint a karikacsapás. Meg is volt a foganatja az ő rendelkezéseinek. A tisztartó egy év alatt eladósodott és felmondott, hogy ő abból a fizetésből nem bír megélni, pedig már vagy tizenöt esztendeje tartotta a farsangot a majorság közepén épült tiszti lakban, hol mindig reggel feküdtek, délben keltek és este folytatták a hol előbb elhagyták. No de megessett a rektor uramnak is meg a jegyző uramnak is, mert elmaradt a sok jó vacsora, meg a czéczó; pedig a kis tanítót a tisztartó ur leányának szánták volna, vagy mi, de az hamar megneszelte, hogy elfogyott a hordóból az uraság bora és elődalgott más porta felé, a hol szintugy nyitva tartották a kaput, az ilyen kedves vendéget várván.

Hanem annál jobban ment a sora az öreg Fűzes Gerőnek, a kovácsnak. Ő meg éppen megtollasodott egy-két év alatt. Lopni se kellett. Ugy magától ágaskodott a gazdasága fölfelé. Tehéntartást engedtek neki, kapott hozzá egy tinót. Egy malacz is jött, ugymond azért, mert igen fáinul megvasalta a fiatal nagyságos urnak a Pestről hozott vadonat új bricskáját. Értette is a dolgát az öreg. Csak hát már öregedett. Nagyot is hallott egy kicsit, a szeme se szuperált már jól, pedig valami híres okulárét is hozott neki az urfi egyszer verebélyi bucsufiába.

ben. De azért le fogjuk aratni most is az Isten áldását. A mi hiányzik itthon a munkás kezekben, kipótolja azt a szorgalom és a kölcsönös szeretet. A kinek házából távol van a munkás kéz, annak segít a többi jólelkű testvér, rokon, szomszéd; a mit nem győznek elvégezni a férfiak, azt segítenek elvégezni az asszonyok, leányok.

Igy történt és történik ez szerte az országban azoknál is, a kik észszel és tollal dolgoznak. Ott is egész sorok maradtak hézagosan és a távollévő katonák dolgait is elvégzik az itthonmaradottak.

A hol pedig nagyobb tömegű munkás kézre van szükség, ott a nagyobb uradalmakban, nagyobb táblákon segítenek a hadifoglyok. Ezek ugyanis unják magukat a hosszúság várakozásban, egy kis aratási munka hasznára válik egészségüknek a szabadban. Legalább ezt a hasznukat vehetjük nekik, míg munkabíró embereink legjava harczban van elfoglalva.

Az idén kétszeresen is fontos és hasznos munkát végez, a ki a termést learatja és elcsépli. Mert a csaknem egy éve folyó háboru sok mindenféle áldozatunkba került és egyebek közt az élelmiszereket is erősen fogyasztotta, ami a mult évi gyenge termés után nagyonis érezhetővé vált. Az ideai termést ország-szerte általában jóval többre becsülik a mult évinél és a kiadós nyári esők a kapás növényeket is megjavították. Jól áll e mellett a gyümölcs és szőlő is.

Ezenkívül az idén keresett és jó áron elkél minden. Meghozza hát a földműves fáradságának jutalmát jól a termés.

Miután pedig Magyarország elsősorban és nagy többségében földművelő or-

Egyszer aztán nagyon is hangosan kezdtek beszélni a faluban, úgy hogy még az öreg Fűzes is meghallotta. Nem ütött lármát, ahhoz elég okos ember volt; először, ha már hallott, látni is akart. Vera nem volt otthon, várni kellett. Várt. Pár hét múlva megjött Vera egy anyai nagynénjétől, a hol a nyarat töltötte. Az öreg megtörülgette az okulárját, jól szemügyre vette a leányát, fejebubjától a cipője orráig. Ugy találta egy kicsit soványkásabb, mint a tavaszon volt, meg mintha fehérebb is volna. Végül is csak annyit mondott rá: vékony kosztod lehetett neked Róza nénédnél, Vera. Azzal elment dolgára. De Vera egyszerre főtt rákká változott apja észrevételére, s azontul nem igen mert megállni a szeme előtt, nehogy megint mondjon valami furcsát. S az öreg a világ minden kincseért se szólt. Várt, várt. Vera meg lassan csakugyan felpendült az otthoni életen. Formái kitétek, arca megpirosodott. Csak a szemében nem lobogott többé az a gyujtogató parázs, hanem inkább valami álmodozó pásztortűz féle, enyhén, szeliden, a minőket kora ősszel égetnek a csillagos éjszakában a lovaik mellett heverésző suhancz legények, egy cseresznye szájról vagy egy buzavirág kék szemről álmodozva.

Telt, mult az idő. Egy délután az öreg Fűzes ugyancsak nádolt valami elnyűtt ráfot, nagyokat csapva a csillagot szóró vas végére, oldalára, mikor beköszönt az uradalom béres gazdája:

— Adj Isten, majszter uram!

— Adjon Isten — felelt az öreg s tovább művelte dolgát, míg a fehérre melegített vas helyére nem kényszerül.

— Jót lehetne azzal a kalapácsal ütni — mondja a gazda.

— Hát elég sulyos. Mit hozott gazd' uram, — érdeklődött Fűzes, amíg a kohót piszkálta, szemet dobott a tüzre és meglocsolta, hogy jobban égjen.

szág, mindnyájan csak örülhetünk annak, ha földmivelőink jól boldogulnak. Nincs is ez ellen kifogása senkinek, csak az igazságtalan spekuláció mértéken túl való drágítása nem helyes és a kinek ilyen uton jön be a pénze: nem lehet azon az Isten áldása.

Tisztességes munkával is meg lehet élni és boldogulni is lehet Magyarországon. Ennek a tisztességes, jóra való munkának a gyümölcsei azok a zöldelő és sárguló gabonaföldek, a melyek a napokban kasza alá kerülnek és rövid időn az aratást várják.

Legyen ezen az aratáson a munkások szorgalmas működése nyomán az egyetértés és kölcsönös szeretet áldása. És a hány verejték csöppje hull a nap arany sugarainak perzselő melegében a learatott rendek kalászaik közé: az mind váljon a kék és kereszt sorai között az Isten áldásává, hogy ennek a magyar földnek a népe majd a békében is jól boldogulhasson őseinek szentelt földjén. +

A világháború rendezője.

(H. G.) Aki Anglia történetét ismeri, a háború kitörése előtt jóval előbb számított arra, hogy Nagybrittania külső háborúra készül. Valahányszor Anglia az irországi önkormányzat törvénytervezetét a parlament elé terjeszti, külláborúra készülődik és e kérdést addig tartja elintézetlenül a felszínen, míg a külláború tart. Annak befejezése után szokás szerint megbukik az a kormány, mely Irországnak ígéreteket tett és jön egy másik, mely visszacsinálja a megkezdett dolgot.

1914. év tavaszán a Home Rule az

— Én nem igen hoztam semmit, csak benéztem, de talán a fiatal urnak volna valami dolga a majsztur urammal, mert éppen e szempillantásban ment be a házukba.

— Már hogy az én házamba — hördült fel a hatvanöt esztendő ember és kihuzta magát, mintha valami a hátán unalmaskodó csömört akarna lerázni. S olyan félelmes volt ebben a pillanatban. — Már hogy az én házamban. No akkor, míg a vas megmelegszik, benézek. — A kalapácsa a kezében volt, ment egyenesen keményen haza. — Ugyan, hát csak nem igaz amit... Bolond beszéd.

A konyhában hangok ütötték meg a fülét:

— Ne, ne bántson a nagyságos ur! Meguntam ezt az állapotot. Megver az Isten. Jaj, jaj már meg is vert...

— Ah, Vera sir. Vera! Fűzes Vera, az én leányom!

A husz évvel megfiatalodott ember rettentő erővel lökte be az ajtót, hogy az recsegett, nyögött minden eresztékében, mint mikor egy hitvány ladikot sziklához vág a szélvihar. Vera félig feküdt, félig ült a diványon s Tarczay Bálint csókolta, marta a száját s üelte vas karokkal, hogy nem birt szabadulni csókjától, ölelésétől.

— Ereszd el, ereszd el! — ordított rekedten Fűzes.

Tarczay felugrott sápadtan az indulattól s a meglepett büns tudattól. Majd felülkerekedett benne a nagyuri gög s hetykén veté oda az apának:

— Kendet nem hívtam.

— De én eljöttem — hördült fel a feldühödött ember s felemelte rettentő kezében a kalapácsot. Egy tompa zuhanás jelezte, hogy jól talált.

Tarczay Bálint ott feküdt szétütött koponyával a saját kovácsának a szobájában s vért szomjasan falta a eselédzsoba földje magába...

alsóházban hosszú tárgyalások után harmadizben lett elfogadva, miután lord Hamilton képviselő elszólta magát, ezt mondván: „No nemsokára ki lesz a tuczat.“ Ezzel azt jelezte, hogy ebben a kérdésben már 11 izben megtörtént az, hogy a lecsendesített Irországnak tett ígéretet nem kell beváltani, ha más miniszter ül a gyapjuzsákra.

Felette szomorú története van annak a szép Irszigetnek, mely Anglia sok száz éves perfid politikáját tükrözi vissza és a mely Angliának évek óta, amióta a Home Rule kérdés folyik, előkészített háborús politikáját elárulja. Elárulja azt, hogy Anglia volt a mostani rettenetes világháborúnak létrehozója, ő csinálta meg a nagy bünszövetséget, hogy a saját véréit kimélve, megsemmisítse Németországot, az ő külkereskedelmének hatalmas konkurensét.

Hogy Anglia az ő külláboruja alkalmával legközelebbi és legkeserűbb ellensége által, Irországnak által hátba ne támadtassék, melynek ezer oka van az ő lelketlen megrontóján boszut állani, önkormányzati ígérekkel áll elő és azokat komolyan elkezdni tárgyalni, hogy megadja ígérete komolyságának a látszatát.

Évszázadokon át, senki által nem háborgatva, Istenbékében élte világát Irországnak népe a csendes zöld szigeten. Kezeiben szépen kifejlődött az állattenyésztés, gazdaság és ipar, mely szép kivitelnek örvendő, a külvilágban ismeretessé és keresetté vált; de ez a fölvirágzás csak addig tartott, míg II. Henrik angol király a hazájában felszaporodott kalandorokat le akarván rázni s jó üzletre kihasználni, ezeket felfegyverezve, betette lábát a csendes szigetre fegyver-

Fűzes Gerőt erős felindulásban elkövetett emberölés vétsége miatt elítélték három esztendőre. Le is ülte becsülettel. Még pénzt is hozott haza. Nem csoda, ő volt a legügyesebb kovács a balassagyarmati börtönben. De elhozta ő onnan a halál csiráját is és azt se bánta volna már, ha hosszabb lett volna az a három esztendő, hogy ne kellett volna az emberek elé kerülni. Hiába, csak túlélte rabidejét. Haza jött.

Veron eladta mindent, ami az uradalomnál az övék volt, aztán hazaköltözött a falujokba, ahol mégse bántották úgy az emberek. Mikor a megroskadt, fehér haju öreg betámolygott az ajtón, csak odaroskadt a nyakába és sirtak, sirtak, míg ki nem fáradtak a sirásban. De szívök mégis megkönnyebbedett.

— Megjöttem — szólt nagysokára az öreg.

— Hála Istennek — susogta Veron s újra összecsókolta apja ősz fejét, arcját, homlokát, haját.

Nemsokára azután új fejezet kezdődött Vera életében. A falu fiatal kovácsa, Nagy Ferke megkérte a kezét. Ő ugyan szabadkozott, sirt, de végül is engedett apja óhajának, kit nemsokára el is vitt a börtönből hozott betegsége. A virágos rét, meg az erdő sem tudták már meggyógyítani sem a testét, sem a lelkét. Pedig Isten előtt tisztának érezte magát. Jó is volt ránézve, hogy sorsa befejeztetett.

Verák pedig éltek csendes békességben. Egy szöke leánykájok is született, de mosoly nem vidította soha az asszony arcját egész életében. Pedig ment, futott felettük az idő. Sokat is fujták a követ az emberek, tanakodva, hogy miért olyan szomorú az olyan fiatal asszony, aki szép is, módos is, aztán olyan szép családja van, meg olyan ura. De a találgatás nem vitte előbbre az emberek kíváncsiságát. Vera meg nem törődött vele, pedig jól tudta, hogy sugnak-bugnak körülötte. Közben a kis

rel, korrumpálással, embertelenséggel. A legbrutálisabb eszközökkel tartotta ott fenn hatalmát az angol, melynek piszkos eszközeit a liberálisnak csufolt angol parlament mindig jóváhagyta, sőt ha akadt valaki, ki szelidebb bánásmódot ajánlott vagy kezdett gyakorolni, azt a parlament maga tolta félre, attól félve mindig, hogy az önkormányzat az elrabolt tömérdek kincset követelné vissza.

A győzelmes angolok elidegenítették maguktól az embereket mindenütt, ahol hódítottak, mert harácsolás — s ezt pacifikálásnak nevezve, az összeharácsoltság vagy megőrzése volt a főcél, melynek eszközeit Burke, az ő híres írójuk is „gonosz fondorlat“-nak nevezi, mely nem az erkölcsök tisztaságára támaszkodott, ha haszonról volt szó. Pártok, kormányok változtak ott, de a változás csak azért történt, hogy az előbbi kormány ígéretét felelősség nélkül hagyva megsemmisíthessék.

Ugy látszik, valami változás fog ismét bekövetkezni, mert a világháború legfontosabb idejében sorba megbetegednek a felelős angol miniszterek. Mintha a rosszul sikerült üzlet előjelét látnák a megbetegedésekben. Ez a nép a kegyelemdőfést rég megérdemelte és ennek a fordulata az lesz, hogy szabadulni fog tőle minden nép, melyeket eddig fogva tartott.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Vera is eladó sorba cseperedett s anyja annak sem örült úgy, mint kellett volna. Mig egyszer aztán felgyült a sok szomorúság s egyszerre öntötte el a lelkét, hogy kicsordult.

Nagy Ferkének volt egy fiatal legénye, aki ott is inaskodott nála. Gyuri — így hívták a legényt — egyre ott legyeskedett a kis Vera körül már akkor is, mikor az még csitri leány volt. Azután is mindég. Mikor aztán katonának bevették, meg is kérdezte a leánytól.

— Várnál-e rám három esztendeig, Vera?

— Ha várhatnék.

— Ugy áldjon meg az Isten engem, hogy várhatsz.

Azután a gazdával értett szót a legény, az meg Verához, a feleségéhez ment a hírrel. Az asszony éleset sikoltott, aztán hangosan, szinte kiabálva rikácsolta:

— Nem, nem adom! Jaj, nem adom, nem szabad.

Végre csak összeesett a szoba közepén, mint a villámütött. Valami névtelen betegség szállta meg. A kis Vera nap nap után rakta rá a jeges ruhát; éjjel meg Gyuri meg a gazda örködtek lázálma felett. A hajdani vadrózsa mint száraz levél hevert az ágyon. Fakó színtelen ajka félrebeszélte. Tarczay Bálint urtit, meg valami Gyuri gyereket emlegetett folyton. Nagy Ferke olyankor végig végig mustrálta Gyurit is meg a beteget is és úgy találta, hogy nagyon is hasonlítanak egymásra. Egyszer aztán elment, megkérdezte a gyerek nevelő anyját, hogy ki is hát az a gyerek tulajdonképen. Ott aztán megtudta. Már nem segíthetett. A vég rohamosan közeledett s mikor a meggyötört lelkű asszony az utolsó percében magához tért, egyenkint megcsókolta mind, köztük Gyurit is és elhaló hangon susogta: fiam, édes fiam.

Hirek és vegyesek.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai ág. hitv. evangélikus egyházkerület folyó hó 21-én tartotta évi rendes közgyűlését Miskolcson, *Geduly* Henrik ev. püspök és *Szent Iványi* Árpád kerül. felügyelő társelnöke alatt. A közgyűlésen városunkból *Kubinyi* Géza főispán és *Medveczky* Sándor kir. közjegyző egyházmegyei felügyelők, csetneki *Gyürky* Pál főesperes, *Madarász* Pál esp. számvevőszéki elnök, *Cseh* István kir. táblabíró és *Biess* Elemér egyházi felügyelők s *Loysch* Ödön főgimnáziumi igazgató vettek részt.

Látogatás a Vöröskeresztnél. A helybeli Vöröskereszt-kórházat a múlt héten szerdán meglátogatta dr. *Lackner* törzsorvos, a losonci katonai tartalékkórház vezetője, a ki mindent megvizsgálván, a helyiségeket, az ellátást, az ápolást, a gyógykezelést a legszebb rendben és tisztaságban találta s nem mulasztotta el bucsuzáskor legnagyobb elismerését nyilvánítani az intézet vezetői előtt. — Ugyanitt említjük meg, hogy a múlt héten 5 beteget küldtek innen a budapesti Vöröskereszt-kórházba s azok felszerelése és szállítása annyira jóleső meglepetést keltett a budapesti kórház főorvosánál, hogy így szólt: A rimaszombati Vöröskereszt kórházától mások is példát vehetnek!

Előléptetés. Dr. *Fáy* István vármegyei aljegyző, a ki a cs. és kir. 2-ik huszárezredben teljesít szolgálatot, a harcztéren hadapród-örmesterré lett előléptetve.

Katonai kinevezés. Dr. *Neogrády* Emil, nyustyai tb. szolgabíró, a 25. gy. e. gépfegyverosztály parancsnokát — *Birnstingel* Emil, líkéri társulati vasgyári élelmészüzleti főnök derék fiát — legközelebb hadnagygyá neveztek ki. Az ifju tiszt hónapokon át résztvett a nyugati Lengyelországban lefolyt harcokban s onnan sebesülten tért haza.

Kitüntetés. *Müller* Lajos m. á. v. főellenőr, megyénk szülőltje, *Miskolc* Lajos nagybátyja, mint homonnai kirendeltségi főnök, az ellenséggel szemben tanusított bátor magatartásáért a vitézségi érem szalagján arany érdemkeresztet nyert kitüntetésül.

Kinevezések. *Gregor* Béla jogszigorlót — *Gregor* Károly nyugalmazott törvényszéki irodaigazgató fiát — a pénzügyminiszter a helybeli pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez számgyakornokká nevezte ki.

Hősi halál. Fiatal, reményteljes életet kívánt áldozatul a borzasztó, de győzedelmesre fordult háború. Szülőinek szemefénye, testvéreinek gyöngéden szerető testvére, rimaszombati aranyifjúságnak egyik szeretett, becsült tagja az, a ki életét a hazáért feláldozta. Dr. *Juraskó* Jenő, rimaszombati kir. törvényszéki joggyakornok és ügyészségi megbízott, a kassai m. kir. 9-ik honvéd gyalogezred zászlósa és helyettes parancsnoka 27 éves korában, május 3-án a Gorlice körül vívott ütköztben súlyos tüdőlövés következtében hazájáért hősi halált halt és a harcztéren temették el. A hősi halállal elhunyt derék ifju vitézben *Juraskó* Jakab nyug. kir. műszaki főtanácsos és neje szül. *Czárda* Anna felejthetetlen fiukat, *Aranka*, *Gabriella*, *Elek* és *Pál* gyermekeik pedig forrón szeretett, drága testvérüket gyászolják. Az engesztelő szent mise áldozatot folyó hó 23-án tartották lelkiüdvéért a rimaszombati róm. kath. templomban. A gyászszertartást *Széman* Endre prépost tartotta, jelen volt a kir. törvényszék, járásbíró, kir. ügyészség és egyéb állami hivatalok többnyire főnökeik vezetése alatt és nagyszámu résztvevő közönség.

Hermann Béla garamszécsi állami iskolai tanító az északi harcztéren hősi halált halt. Az ifju városunk szülőlte és főgimnáziumunknak volt növendéke.

Halálozás. *Koreny* Pál városi képviselőtestületi tag, a helybeli róm. kath. egyháznács tagja s a helybeli kath. olvasó egyesület elnöke, a Gömörm. Takarékp. és Hitelbank felügyelő bizottságának tagja, jó hírű derék mészáros iparos polgártársunk július 17-én d. u. rövid betegség után életének 61-ik, boldog házasságának 30-ik évében a szentségekkel ellátva elhunyt. A boldogultat felesége szül. *Holló* Ilona, leánya: *Hlozek* Jánosné szül. *Koreny* Ilonka és veje *Hlozek* János gyászolja. Temetése 19-én délután történt nagy részvét mellett. A gyászmisét 20-án reggel tartották.

Zorkóczy József murányaljai nyug. körjegyző folyó hó 16-án 76 éves korában Temesvárott elhalt fiánál *Zorkóczy* Béla adóhivatali főtiszt-nél. Másik fia *Zorkóczy* Gyula miskolczi polgári iskolai rajztanár, ismert festő. A megboldogult 35 évig volt Murányalja körjegyzője és általánosan ismert volt jó kedélyéről. Mintegy 6 év előtt vonult nyugalomba. Neje szül. *Polyák* Julianna, idősebb leánya *Firbás* Adolfné *Zorkóczy* Ilona a nyitrai székeskáptalan erdőmesterének, fiatalabb leánya *Hrievnyák* Lajosné *Zorkóczy* Margit a Ganz-gyár mérnökének neje és számos unokája gyászolják.

Jótékony alapítvány. A jolsvai nőegylet aranykönyvében ismét két érdemes tagjának a nevét örököltette meg július 12-én. *Merényi* Lajosné szül. *Czibur* Etelka az egyik, *Czibur* Gabriella a másik név. Ezen kegyes adakozó urnők néhai édes atyjuk: *Czibur* Emil emlékére megörökítendő 100 koronás alapítványt tettek a jolsvai nőegyletnél, ezzel kívánván az egyesület iránt érzett nagyrabecsülésüknek kifejezést adni, hogy a dédanyjuk által létesített, nagyanyjuk és édes anyjuk által mindig szorosabbá vált kapocs őket is — mint leányaikat — hozzáfűzze e nemes czélu egyesülethez. A nemes cselekedet önmagát dicséri.

Lelkes katonaság. Hogy milyen lelkesen és kitartóan küzdenek a mi katonáink már 11 hónapnál régebb idő óta, arra szép példát nyújt egy egyszerű harcász levele, amelyet a harcztérről ír *Szabó* László várgedei nagybirtokoshoz. A levelet egész terjedelmében itt közöljük:

„Nagyságos Uram!

Régi vágyam teljesül, amikor soraimmal Nagyságodat felkeresni alkalmam van. Végtelenül szeretnék személyesen Nagyságodhoz sietni, hogy örömtől repeső szívvel referáljak a háború lefolyt bázisának gyönyörű eseményeiről. Nehéz napok voltak ezek, de telve győzelemmel, telve dicsőséggel. Ideális lelkesedéstől indítva, egy szívvel lélekkel vetették magukat dicső katonáink a kolosszális muszka ellentétre és hogy az a lelkesedés nem volt szalmaláng, azt fényesen bizonyítják *Przemysl*, *Lemberg* rohamos visszatoglalásai. — Nem szalmaláng, hanem sziklaszilárd meggyőződése minden egyes magyar katonának, hogy győzni fogunk, hogy győznünk kell. Nem mondtuk hiába oly határozottan *lebergi* bevonulásunkkor dicső német szövetségeseinkkel egyetértőleg ama nevezetes mondást: „Wir sind hier und hier bleiben wir!“

És alig fordult néhányat az idő kereke, alig mult el egy rövidke hét, 50 k.-métert nyomultak előre csapatunk. Sokszor megpróbálta az ellenség megvetni lábait, de mind hiába, nem volt képes óriás tömegerejével megállítani lelkesült seregeinket. És factum az, hogy ma már rohamlépésben közeledünk a határ felé. Erős a hitem, erősebb mint valaha, hogy rövid idő múltán, annyi fáradságos áldozat után, annyi dicső küzdelem után ama tudattal és szent megnyugvással lelkében áll meg fegyverére támaszkodva a magyar katona: hazánk földjén nincs ellenség többé.

És ez mind factum, nagyságos Uram! Az én szerény, egyéni véleményem az, hogy ez az erősnek vélt orosz posztó, amint foszlásnak indult, addig foszlik, amíg teljesen szerte széjjel foszlik és nem lesz majd képes az orosz hadvezetőség egy offenzív képes hadsereget előállítani. De ha képes lesz is, itt állunk mi sziklaszilárdan és leolvassuk lü szövetséges bajtársaink csákójáról eme jelmondatot: „Mit gott für König und Vaterland“ és kitartó erőt meritünk b léle a további küzdelemre.

Ha pedig azt gondolják ellenségeink, hogy ama gyalázatos olasz hadüzenettel lehűtötték a győzelmes szövetséges hadseregek kedélyét, vagy hogy csak egyetlen egy katona elvesztette bizalmát a biztos győzelemben, akkor nagyon tévednek! Ebből látjuk mi csak igazán tisztán, hogy ádáz elleneink gyöngének érzik magukat, nincs meg bennük az önbizalom, hogy kapcsolódhatnak fűhöz-fához. És ez csak hatványozza a mi bizalmunkat, ami harci kedvünket, fokozza akaratomat abban az irányban,

hogy minél előbb megboszuljuk magunkat elleneinken és hogy igazságos fegyvereinket minden vonalon diadalra vigyük.

Az időjárás itt kintű, javában érnek a gabonanevelők, a jövő héten aratni lehetne, de úgy látszik, nagy a munkahiány. Oly sokszor gondolkozom azon, hogy hogyan lesz majd képes nagyságos Uram eme nehéz problémát megoldani egy oly nagyterjedelmű gazdaságban, ahol ez a kérdés még normális viszonyok között is egyike a legnehezebbeknek. Én azonban bízom, hogy a nagyságos Uram annyiszor megcsodált energiája le fogja küzdeni eme nehéz kérdést is. Segitse is a jó Isten! Most azonban vakmerőségemért alázatosan bocsánatot kérve, a kedves kis nagyságáék kezeit csókolva és kívánva a legjobbakat, vagyok Nagyságodnak legőszintébb hódoló szolgája:

Olman Lajos.

Hősök emléke. Várgede község körjegyzőjétől vettük a következő aktuális és hazafias tudósítást: „*Hős katonáink emlékének megörökítése.* Várgede község hazafias közönsége *Szabó* László nagybirtokos ur kezdeményezésére elhatározta, hogy a községből hadbavonult katonák emlékére egy maradandó műben az utódok számára megörökíti. E czélből egy kérdéssel ellátott emléklapot nyomtatott, a melyre minden egyes hadbavonultról felveszi a személyére, katonai beosztására, kitüntetésére s az általa tapasztaltakra (élményeire) vonatkozó adatokat. Felhívja a vármegye községeinek figyelmét a nemes és hazafias példa követésére. A szükséges emléklapok *Rábely Miklós Fia* könyvnyomdájában beszerezhetők. Ezeknek a praktikus kérdésekkel ellátott emléklapok segítségével később jól össze lehet állítani a hadbavonult katonák történetét.

Kérelem. Felkérjük jobblelkű hölgyeinket, hogy a sebesült katonák és a menetszázadok részére készítenő cigaretták készítésénél segédkezni sziveskedjenek. Az a néhány nemesen érző uri hölgy, akik immár 10 hónap óta lankadatlan buzgalom, jószív és szeretettel készítik a cigarettákat: kevésnek bizonyult az óriási szükséglet következtében. Kérjük tehát a mélyen tisztelt urhölgyeket, hogy szives közreműködésükkel járuljanak a nemes czél megvalósításához. Dohányt és cigarettahüvelyt ifj. *Rábely* Miklós ur a házhoz küldi a jelentkezőknek.

Tisztelettel:

a *Koronás Segélyező Társaság Elnöksége.*

Hadi zászlószög. Az országos hadsegélyező bizottság jelvényosztályának vezetője dr. *Hoványi* Géza országgyűlési képviselő felhívást intéz az egyesületekhez, társulatokhoz, egyházakhoz stb., hogy zászlóikat lássák el *hadi zászlószöggel*, amely *diszes tokkal* együtt *darabonként 15 koronába* kerül, hogy így „azok a néma zászlók, amelyek nem a harcztéren lobognak, hanem itthon szimbolizálják az egyes erkölcsi testületeket, egyesületeket, társulatokat, jogi személyeket stb., nem lehetnek el anélkül, hogy egy egységes jelvényvel a most folyamatban lévő nagy korszak emlékére meg ne örökítsék.” A zászlókkal nem rendelkező testületek, társulatok is a falra, elnöki asztalra stb. dísznek kitéhetik a zászlószöveget. Az egész jóvedelem a hadi jótékony céljaira szolgál.

Gabona és lisztellátásunk. Ebben a fontos ügyben városunk agilis polgármestere és tanácsa már megtette a szükséges előmunkákat. Kérdőíveken bekérte a családoktól a szükséges adatokat és azok alapján kiderült: mennyi gabonára és lisztre lesz a városnak szüksége? A szükséges mennyiség beszerzéséről azután idejekorán lehet gondoskodni és az ország idej várható termését tekintve: jobb kényeret ehetünk az újból, mint milyen a tavalyi szűk termésből jutott. Reméljük, hogy kellő gonddal és figyelemmel hajtják végre a terveket.

Előljárási ülés. A rimaszombati általános ipartestület előljárási ülése ma, vasárnap d. e. 11 órakor a városháza nagytermében ülést tart, a melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

Községi polgári fiu- és leányiskola Poprádon, a Magas-Tátra alján. Orvosilag ajánlott hely. Tanulók német családoknál olcsón elhelyezhetők. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál: **Horn József**, igazgató

Kinevezés. Vármegyénk főispánja a városi rendőrcapitányvá választott *Szentmiklósy* László helyére pályázat mellőzésével vármegyei irodatisztá *Teleszniczky* Ede irodai segédtsíztet nevezte ki. Irodai segédtsízté pedig *Szakall* Margitot. *Teleszniczky* Ede hosszabb időn keresztül résztvett az északi harczterén a hadjárásban és onnan súlyosan megsebesülve harczképtelenül került haza. A hazájáért nagy áldozatot hozott derék hőst akarta benne méltányolni vármegyénk főispánja, mikor pályázat mellőzésével léptette őt elő s ez a kinevezés széles körben fog megnyugvást kelteni, mert látni fogják benne a hazájáért végzett hős tettek elismerését.

Katonák hátramaradottjainak segélye. Az 1915. évi XV. t. cz. rendelkezik arról, hogy a rokkant katonák és a háboruban elesett, eltűnt vagy meghalt katonák hátramaradottjai, ha betudják bizonyítani, hogy a segélyre rászorultak, a háboru tartamig, sőt a háboru befejezése után is hat hónapig a törvényszerű katonai ellátásokon felül ideiglenes állami segélyben részesülnek. — A vonatkozó rendelet szerint évi 60 kor. segélyt kap tekintet nélkül katonai rendfokozatára az a rokkant, a kinek keresőképessége legalább 20, de kevesebb mint 50 százalékkal csökkent; évi 120 koronát az a rokkant, a kinek keresőképessége 50—100 százalékkal csökkent; évi 180 koronát, aki bármilyen munkára képtelen; évi 60 koronát az előbb említettnek törvényes felesége; évi 36 koronát az első és második pont szerint és 60 koronát a harmadik pont szerint a rokkantnak minden gyermeke, ha házasságon kívül született is és pedig a fiugyermek 16-ik és a leánygyermek 14-ik évéig. — Évi 60 koronát az első, második vagy harmadik pont szerint segélyben részesülőnek apja, anyja, nagyapja és nagyanyja, de összesen ez az összeg 120 koronánál nagyobb nem lehet; évi 120 koronát az elesett, eltűnt, vagy meghalt özvegye; évi 12 koronát minden törvényes vagy törvényesített anyátlan, atyátlan árvája; évi 36 koronát az elesettnek törvényes vagy törvényesített szülőtlén árvája, ha egy ilyen árva maradt, 24 koronát ha három, és 14 koronát ha több árvája maradt. — Évi 60 koronát az elesettnek, eltűntnek minden házasságon kívül született árvája, ha az elesettnek özvegy, katonai özvegyi nyugdíja és a hetedik pont szerint segélyt kap; évi 108 koronát az eltűntnek vagy az elesettnek házasságon kívül született, a 10. pont alá nem eső oly árvája, akit az eltűnt vagy elesett tartott. Ha két ilyen árva maradt, akkor egyenként 102 koronát, ha három, egyenként 96, ha több, egyenként 90 koronát; évi 60 koronát az elesettnek édes apja, anyja, nagyapja és nagyanyja, de a segély összege 120 koronánál több nem lehet. Az igényjogosultaknak az illetékes községi előljárásioknál kell okmányaikkal jelentkezniök.

Rendőri hírek. Főkapitányunk energikus kézzel látott hozzá a rend megteremtéséhez. Ujabbán felhívta a lakosság figyelmét, hogy a tüzeseteknél használt kellekeket tarsák rendben. — A piacztérről a főmérés elől is elzavartatta a főkapitány a piaci legyek módjára ott lábatlankodó csavargókat. — Arra is szigorubbán ügyelnek már, hogy a piacra jövő árusokat ne fogdossák el kinn az utak bejáratánál, hanem vásároljon mindenki a piacon. A csavargó oláhezigányokkal is rendet csinál az új főkapitány, nem tűri a csavargásukat a város területén, hanem továbbítja őket, a csavargókat összefogdosztatja. Ezáltal bizonyára sok apróbb kerti és egyéb lopásnak is végét fogja vetni.

Betörés. Folyó hó 23-ikán éjjel *Zeidner* Bernát fakereskedő, rimaszombati lakos, Rózsa-utcza lakásába ismeretlen tettesek betörték és az éléskamra ablakrostjának felfeszítése után onnan egy bődönben 20 kgr. libaszirt, 5 kgr. koczakaczkrot, 4 kgr. lekvárt és egy nagy fehér abroszt 240 kor. értékben elloptak. A tettesek kézrekerítése iránt a kir. ügyészség a nyomozást elrendelte.

Agyonütötte a fa. *Csermák* Józsefné folyó hó 21-én a rimakokovai erdőben a férjével fát vágott ki, miközben egy lezuhanó fa *Csermáknét* maga alá temette, minek folytán a szenvedett sérüléseibe még aznap meghalt.

Elöléptetés. A „Rozsnyói Híradó“ érdekes szerkesztője: *Pásztor* Mihály főgimnáziumi tanár folyó évi július elsejével a IX. fiz. osztályból a VIII. fizetési osztályba lépett elő.

Football mérkőzés. Vasárnap, folyó hó 18-án a Rimaszombati Sport Club a Miskolczi Vasutasok Sport Clubjával football mérkőzést tartott. A rossz időjárás miatt a mérkőzésen igen kis közönség jelent meg s a katonazenekar is elmaradt. Esős, borongós időben, csuszós, sáros talajon, kedv és lendület nélküli volt a játék, amely 3:0 arányban végződött a miskolcziak javára. Ez a három góll is az első 15 percben gurult a rimaszombati kapuba a kapuvédő kapkodó magatartása miatt. — A felváltó *Makovics* már temperamentusabb volt: oly makacsul védte a kaput, hogy több góllt nem is kaptak. Ámde a 3 góllt jóvá tenni már nem tudták az összjáték és tréning hiánya miatt. A rendezés körül is hiba volt: a tacsbirók nem teljesítették kötelességüket, mert hallgatagon türték, hogy a közönség a tacsvonalon túl kalandozott a játékosok körül.

Lopások a szántóföldeken és káposztaföldön. Napról-napra halljuk a panaszt, hogy a káposztaföldeken és a város határában fekvő bérleteken annyira elfajult a lopás, oly tömegesen hordják el a keserves munka, fáradság és költség árán termelt fűszerez és kapás növényeket, hogy már-már kétségbeesítő. Felhívjuk e botránnyos állapotra rendőrségünk figyelmét, hogy a lopásokat igyekezzenek megátolni. Alapos a gyanu, hogy eddig is téves nyomon jártak a lopások kiderítésében, tessék csak jól szemügyre venni a cigányokat és néha-néha ellenőrizni a pásztorokat.

Szerencsétlen esés. *Koós* Gusztáv baraccai lakos folyó hó 21-én *Károly* nevű 11 éves gyermekével a határba kocsizott, a gyermek a szekérről a száguldó lovak közé esett és pedig oly szerencsétlenül, hogy még a helyszínén kiszenvedett.

Kereskedők és iparosok önkéntesi kedvezménye. Számos esetben megtörténik, hogy főleg a magasabb népfelkelő korosztályokból besorozott iparosok és bejegyzett kereskedő czégek tulajdonosai alaki képzettség hiányában elesnek az egy évi önkéntesi kedvezménytől, illetve az önkéntesi karpaszomány jogától. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara közli most a kereskedelmi miniszternek ez ügyben adott választát, mely megnyugtató a kamarát, hogy a miniszter az ily irányban előterjesztett konkrét kérelmeket az összes méltányossági körülmények figyelembevételével teljes tárgyilagossággal és a lehetőséghez képest jóakarattal fogja tárgyalatni.

Zár alá helyezett magyar-osztrák és német czégek jegyzéke. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a kamara titkári hivatalában megtekinthető ama magyar-osztrák és német czégek jegyzéke, melyeket a francia kormány zár alá helyezett.

Megfulladt gyermek. *Reiprich* Jenő dobsinai 3 éves fiu folyó hó 18-án délután 5 órakor az udvarukban lévő padlásra feljáró lépcsőzetén megcsuszott, feje a lépcsők közé szorulván, a nyakán függve maradt s mire szülei észrevették, már megfulladt.

Nehezebb sebesültek. Mostanában, úgy látszik, az oroszok felhagytak részben eddigi humánusabb harcsmódjukkal, mert a helybeli „Vöröskereszt“ kórházba borzasztóbb sebekkel jöttek újabbán, valószínűleg dum-dum golyók következtében. A becsületes orosz is eltanulja a barbár kegyetlenséget a nyugati kultur-szövetségeseitől lassanként.

Halálos lövés. *Szabó* János saiógömöri lakos folyó hó 20-án a fegyverét tisztogatta, a fegyver eközben elsült és a lövedék a fejébe furdott, minek folytán rövid kinlódás után meghalt.

Gyapjuszállítások lebonyolítása. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy hivatalában a gyapjuszállítások engedélyezése iránti kérvényekhez és szállítási igazolványokhoz szükséges nyomtatványokat kézséggel bocsátja tájékoztatóval az érdekeltek rendelkezésére.

A temető hiénái. Nem azokról a hiénákról van szó, amelyek kinzó éhségük csillapítására a temető sirhantjait bolygatják meg és vérfagyasztó iszonyattal falják fel az emberi holttesteket, hanem — a sirásókról, azokról a hiénákról, a kik kivételkzve és megfelelkezve kötelességtudásukról, hiénamódrá zsarolják a gyászoló családtagokat. Szóvá kell tennünk e türhetetlen állapotot, mert hovatovább napi-renddév válik s tartunk tőle, hogy botránnyá fajul. Ezek a sirásók, a kik a várossal kötött szerződésben ujabban megállapított nagyobb árakat figyelmen kívül hagyva, sokszor oly horribilis összeget követelnek munkájukért, a melynek megfizetésére kötelezve nem vagyunk, és mégis a kényszerűség hatása alatt megfizetjük! Meg kell fizetnünk, ha a botránnyt kerülni kívánjuk. A közelmúltban például egy régi sirnak a kibontásáért s egy közepes sirkőnek a leemeléseért 70 koronát követeltek; a hét folyamán pedig egy új sir felásásánál csak 6 koronával követeltek többet a megszabott árnál; a pénzt — kényszerűségből — ki is utalták részükre, ámde a sir kiásásával már nem nagyon igyekeztek és annyira elkéstek, hogy a temetési szertartás befejezése után a gyászoló családnak — *zuhogó esőben* — másfél órát kellett még várakozni, amíg valahogy betudták — ujabban segítség közbejöttével — erőszakolni a koporsót a sirba... A helyzet tarthatatlan s ezt orvosolni kell; ezuttal is felhívjuk hatóságunk figyelmét az erélyes intézkedésre, mert a sirásokkal a gyászoló család sem szelid, kérő szóval, sem erélyes fellépéssel czélt nem ér; részükéről a felelet impertinens kihívó vagy durva szó. (B—tt.)

Miért nincs jég? A rimaszombati konzervgyárnak évek óta van jéggyára és a szükségleteknek jól megfelelt. Most azonban néhány nap óta nagy a panasz a mészárosok, vendéglősök, hentések szódások, czukrárszok soraiban, hogy nem tudnak a gyárból jeget kapni. Nagyon szeretnénk tudni mi lehet az oka?

Nyersbőrkészletek bejelentése. A m. kir. minisztériumnak 2375—1915. számú rendelete értelmében mindazok, a kik nyers marha és lóborók termelésével vagy eladásával foglalkoznak, kötelesek készletüket július hó 17-étől kezdődőleg két hetenként a magyar bőripari központnak bejelenteni és vételre felajánlani. (Budapest, V. Nádor u. 12. sz.) A kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket, hogy a bejelentési, illetve ajánlati lapok a kamara titkári hivatalában beszerezhetők.

Apolló-színház. Mozgófényképszínházunk a múlt vasárnap is érdekes előadásokat rendezett; a mai napon ismét változatos programmal lép föl a közönség szórakoztatására.

Adomány a nyomorék gyermekeknek. *Hámos* Aladárné ömeltósága a nyomorék gyermekek részére gyümölcsöt küldött. Jóságáért köszönetet mond az *Elnökség*.

A mezőgazdasági gépészek és fűtők szabadságolása. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a mezőgazdasági termelésnek, különösen az aratási munkálatok előmozdítása szempontjából katonai (népfelkelői) szolgálatot teljesítő hivatásos mezőgazdasági (cséplő-, arató-, kaszálógépek, gőz- és motoros szántógépek) gépészek és fűtők szabadságoltassanak, illetőleg községeknek, földbirtokosoknak és cséplőgéptulajdonosoknak rendelkezésre bocsátassanak. — Ide tartoznak azok a mezőgazdasági gépészek és fűtők, akik póttesteknél, hatóságoknál, intézeteknél, vasutbiztosító és egyéb alakulásoknál az ország belsejében szolgálnak és elfogadhatóan beigazolják, hogy hivatásos gépészek vagy fűtők. Ezeket azonnal abba a községbe kell szabadságolni, amelyben utoljára foglalkozásukat űzték. Erre vonatkozó igazolásul szolgálnak bizonyítványok, munkakönyv, megbízható tanuk vallomása. Hasonlóképpen szabadságolandók azok a mezőgazdasági gépészek és fűtők is, akik a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján, illetve mint népfelkelésre kötelezett munkások gyárakban és üzemekben, valamint egyéb hadicélú szolgálatra igénybe vétetnek és átmenetileg nélkülözhetők. A szabadságidőtartam 1915. évi szeptember hó 15-ig szól. A szabadságolt legénységnek a szabadság tartama alatt katonai illetményre nincs igénye.

Nyilatkozat.

A tiszai evang. egyházkerületnek Miskolcra, folyó hó 21-én tartott közgyűlése alkalmával a gömöri esperesség részéről tett azon indítvány kapcsán, hogy egyházi tisztviselők titkos társaságok tagjai ne lehessenek: hivatkozás történt a rszombati egy. prot. főgimnáziumra olyan nehezményezéssel, hogy az itteni társadalom és különösen a szülők bizonyos aggodalommal néznek egyes tanároknak szabadkőművesi működésére.

Ezzel szemben az igazság érdekében főgimnáziumunk iránt tartozó hivatalos kötelességemnek tartom kinyilatkoztatni, hogy a városunkban létezett szabadkőművesi páholy már 3 évvel ezelőtt beszüntette működését, miáltal természetesen megszűnt a páholy tagjainak aktív szabadkőművesi jellege és szerepe is.

Ami tehát az említett közgyűlésen elhangzott aggodalmakat illeti, megnyugtathatom az érdekelteket, hogy a rimaszombati egy. prot. főgimnázium tanári testülete, melynek hazafias, egyházi, kulturális és társadalmi működése minden bírálatot kiállott és egyházi és tanügyi hatóságaink részéről soha a legkisebb kifogás alá nem esett még az alatt a rövid idő alatt sem, amikor egyes tagjai tényleges szabadkőművesek voltak: a jövőben, mint a múltban, mindenképp felett való szent kötelességének tekintem, hogy a reábizott ifjúságot magyar hazafias irányban, egyházas vallásérkölesi szellemben felneveljem. Különben is meglehetnek róla győződve az aggodalmaskodók, hogy a főgimnáziumnak szóban forgó tanárai egy pillanatra sem maradtak volna tagjai egy olyan egyesületnek, amelynek működésében akár egyházellenes, akár hazafiatlan tendenciákat észleltek volna.

A mi végül azt az ellenmondást illeti, mely a jelenlegi nyilatkozatom és az egyházkerületi közgyűlésen tett kijelentésem között fennállani látszik, amikor itt egy tényleg megszűnt intézményről teszek említést, ott pedig szabadkőműves szellemben kértem a kérdés intenzív megvizsgálását, arra nézve megjegyzem, hogy a helybeli páholy megszűnésével megszűnt a lényeg, azonban a háború miatt be nem tartott formaiságok elmaradása jogalapot adott ottani kijelentésem megtételére, dacára annak, hogy a páholy működésének megszűnésével lényegében megszűntem a szabadkőművesség aktív tagja lenni, mivelből iskolánk presztizsének megóvása és későbbi megtámasztásának elkerülése érdekében a kellő lépéseket formailag is megtettem.

Rimaszombat, 1915. július 23-án.

Loysch Ödön, főgimn. igazgató.

LECSŐ FERENCZ

szénkereskedő és szódavizgyáros
Rimaszombat, Szijjártó-u. 58. sz.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szíves tudomására, hogy a közelgő téli időnyre ismételten nagymennyiségű **porosz, salgótarjáni és borsodmegyei** — teljesen **por- és korommentes**

I-ső rendű köszénnek

birtokába jutottam és így akadálytalanul bárkinek és bárminő mennyiségben **pontosan kimérve** az alábbi mérsékelt árak mellett szolgálhatok:

I. r. salgótarjáni köszén mtrm. 3 K
I. r. borsodmegyei „ „ 3 K
I. r. porosz koczka v. dió „ 5 K

Nagyobb mennyiség átvételénél a vasuti átlomástól házhoz díjtalanul szállítok.

Előjegyzéseket is elfogadok, számos rendelést kérek kitérő tisztelettel:

LECSŐ FERENCZ

szénkereskedő és szódavizgyáros
RIMASZOMBAT, Szijjártó-u. 58.

Ujságpapíros

(csomagoláshoz) kereskedők, mészárosok, hentesek részére jutányos áron kapható e lap kiadóhivatalában.

Ajánlkozás cséplésre

6 lóerejű, teljesen felszerelt gőzcséplő-gépgarnitúra **AUGUSZTUSRA**

cséplést vállal

a Sajóvölgyön. — **CZIM**: megtudható e lap kiadóhivatalában Tompa utca 10. sz. alatt.

Szülők figyelmébe!

A következő iskolai tanévre két polgári isk. növendék-leánya teljes ellátásra elfogadtatik szentgyörgyi **Kemény Erzsébetnél** Rimaszombat, Koháry-u. 32. 1-3

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izléses:: sen, jutányos áron eszközöl ::

id. Rábely Miklós Fia könyvkötészete

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

KASZINÓ-ÉPÜLET.

Eladó ház.

Rozsnyón, a váraljai-utca 368 ik számú **Radvány-ház** szabad kézből eladó. Érdeklődők forduljanak **Szentpétery László** jegyzőhöz **Lubény**. — Közvetítők megállapodás szerint díjaztatnak.

5 kilós postacsomag.

Van szerencsém a t. vevőközönséggel tudatni, hogy a szállítást új vereshagyma és fokhagymába megkezdtem és ajánlok

5 kilós postacsomagot

I. rendű vöröshagymát 5 kor.
I. rendű fokhagymát . 6 kor.

az összeg előre beküldése ellenében. — Rendelni lehet tetszés szerint vegyesen is **Iritz Sámuel Márton cég-nél Makón.** 1-3

Hirdetéseket mérsékelt áron e lap részére elfogad a

kiadóhivatal Tompa-utca 10. és

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-utca 20-ik szám.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX X XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

DEBRECZENI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (GYÁRTELEP ÉS IRODA: VARGAKERT, DÉLISOR 19. SZÁM.)

1-5

Ajánlja régi árakban:

Tolórendszerű „HORTOBÁGYI-DRILL” Kanalasrendszerű „HAZAI-DRILL”

Műtrágya szóróval kombinált

„NAPOLEON-DRILL”

vetőgépeit, mely sorba vet és sorba trágyáz, továbbá egyetemes **aczélekéket**, S. V. jegyű 2, 3, 4 tagu **boronákat**, tárcsás **repavágókat**, dobrendszerű **szecska-vágókat**, kukorica-ültető és morzsolókat.

Sziveskedjék árajánlatot kérni!

Egy két középiskolát végzett jobb keresztény fiut

tanulónak

felveszek teljes ellátással, vászon-, divat- és rövidáru üzletben. 2-3

Értekezni lehet levélileg is **Ifj. OTTÓ JÓZSEFNÉL VÁCZ** (Pest-megye).

Haszonbérlet

Rimaszombat város határában levő 22003 négyszögöl szántó és 3328 négyszögöl rét folyó 1915. évi október hó 1-étől kezdve, több évre, haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet: **dr. Kemény Andor** tulajdonossal **Budapest**, II-ik kerület Csalogány-utca 17. szám alatt. 3-3

Pályázat.

A „Rimaszombat és Vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezetnél” megüresedett az

üzletvezetői

s megüresedik a

pénztárosnői állás.

Az **üzletvezető** évi fizetése 1800 korona havi utólagos részletekben s 320 korona lakbér negyedévi előleges részletekben. Eredményesen működő üzletvezető számíthat jutalékra, illetőleg fizetésemelésre is. Az üzletbe lépésekor tartozik az igazgatóság kezeihez legkevesebb 2000 korona óvadékot letenni. Állása legkésőbb **szeptember 1-én** elfoglalandó.

A **pénztárosnői állás** lemondás folytán megüresedett. Ez okból ez állásra is pályázatot nyitunk. Fizetés havi 70 korona utólagosan fizetve. Az üzletbe lépésekor 1000 korona óvadékot köteles az igazgatóság kezeihez letetni s állását folyó évi **szeptember 1-jével** elfoglalni.

A pályázati kérvények kellő okmányokkal felszerelve az igazgatóság nevére czimzendők s augusztus hó 10 ig beküldendők.

2-2

Az Igazgatóság.